TURKU

SUOMI TOISENA KIELENÄ, KIELITAIDON KEHITYKSEN SEURANTA

Oppilaan tiedot

Sukunimi

Etunimi

Saapui Suomeen/aloitti koulunkäynnin, päivämäärä

Koulu

Luokka

Oman äidinkielen opetus

Osallistuu ☐ Ei osallistu ☐ Kieli

Kielitaidon seurantaan osallistuneet opettajat

Puheen ymmärtäminen (vuorovaikutustaidot)

Kuullun ymmärtämisen taitoja voidaan arvioida opetustilanteessa ja koulun arjessa havainnoimalla esimerkiksi oppilaan reagointia kuulemaansa ja osallistumista keskusteluun sekä esittämällä kysymyksiä oppisisällön pääkohdista.

Kartoituspäivämäärät

	Harjoittelee, tarvitsee vielä paljon tukea	Osaa melko hyvin, tarvitsee hieman tukea	Osaa sujuvasti
Ymmärtää yksinkertaisia kysymyksiä, ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja tilanteen tukemana.			
Ymmärtää puhetta aiheista, jotka ovat itselle tuttuja tai tärkeitä.			
Tunnistaa opetuspuheesta aihepiirin ja satunnaisia asioita. Aiheen tuttuus vaikuttaa ymmärtämiseen.			
Ymmärtää opetuspuheesta pääasioita ja yksityiskohtia. Tarvitsee apua keskeisten asioiden tunnistamisessa.			
Pystyy seuraamaan itsenäisesti opetuspuhetta ja ymmärtää siitä pääkohdat ja yksityiskohdat.			

Näin tuet oppilasta etenemään puheen ymmärtämisen taidoissa:

- Selkeä ja hidas opetuspuhe
- Rauhallinen oppimisympäristö
- Toisto, havainnollistaminen ja kääntäminen
- Toiminta puheen ymmärtämisen tukena
- Tuki keskeisten asioiden tunnistamiseen puheessa
- Käsiteltävän aiheen keskeiset käsitteet näkyvissä

Puhuminen (vuorovaikutustaidot)

Puhumista voidaan arvioida havainnoimalla oppilaan vuorovaikutusta erilaisissa tilanteissa ja rooleissa (oppilas–opettaja, oppilas–oppilas), suullista itseilmaisua ja osallistumista opetukseen.

Kartoituspäivämäärät

	Harjoittelee, tarvitsee vielä paljon tukea	Osaa melko hyvin, tarvitsee hieman tukea	Osaa sujuvasti
Osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään sekä tehdä kysymyksiä ja vastata kysymyksiin tutuista aiheista.			
Selviytyy arkisista usein toistuvista (kahdenkeskisistä) vuorovaikutustilanteista.			
Pystyy kertomaan vapaa-ajan ja koulun tapahtumista ja selostamaan esimerkiksi kirjan tai elokuvan juonen. Osaa kertoa myös kuvitteellisen tarinan.			
Puhuu sujuvasti ja käyttää kieltä monipuolisesti. Pystyy pitämään lyhyen etukäteen valmistellun puhe-esityksen.			
Pystyy tehokkaaseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen niin valmistelluissa kuin nopeaa reagointia vaativissa puhetilanteissa. Pystyy varioimaan kieltään pyrkiessään ilmaisemaan sanottavansa.			

Näin tuet oppilasta etenemään puhumisen taidoissa:

- Kannustava ja turvallinen ympäristö
- Runsaasti malleja ja tarvittaessa tukea puhumisen harjoittelussa
- Toiminta ja kuvat puhumisen ja osallisuuden tukena
- Toistuvat harjoitteet, toiminnallinen oppiminen, etenevät tavoitteet, palaute

Tekstin ymmärtäminen (tekstin tulkitseminen)

Luetun ymmärtämistä voidaan arvioida esimerkiksi varmistamalla oppisisällön ymmärtäminen, kysymällä oppilaalta tarkentavia kysymyksiä luetusta tekstistä ja tarkastelemalla hänen vastauksiaan tehtävissä, joissa käytetään kirjallista aineistoa.

Kartoituspäivämäärät

	Harjoittelee, tarvitsee vielä paljon tukea	Osaa melko hyvin, tarvitsee hieman tukea	Osaa sujuvasti
Ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä (esim. otsikoita, kylttejä ja taulutekstejä) arkiympäristössä.			
Ymmärtää yksinkertaisia ja tuttua sanastoa sisältäviä tekstejä.			
Ymmärtää muutaman kappaleen pituisen tekstin uudesta aiheesta.			
Lukee sujuvasti ja ymmärtää ikätason tekstejä hyvin.			
Pystyy lukemaan pitkiä tekstejä ennakoiden ja silmäillen ja hyödyntämään erilaisia lukustrategioita lukemisen tarkoituksen mukaan. Löytää yksityiskohtia pitkästä tekstistä.			

Näin tuet oppilasta etenemään tekstin ymmärtämisen taidoissa:

- Kuvat ja sanastot ymmärtämisen tukena
- Selvästi osoitetut ydinsanat tekstejä tulkittaessa
- Omakielinen tuki (esim. sanakirjat, käännösohjelmat, omakieliset materiaalit)
- Keskustelu tekstin aiheesta oppilaan vahvemmalla kielellä (muut oppilaat, opettaja)
- Äänikirjat ja lukusovellukset
- Tuki keskeisten asioiden tunnistamiseen tekstissä. Lukustrategioiden opettaminen.

Kirjoittaminen (tekstin tuottaminen)

Kirjoitustaitoa voidaan arvioida erilaisten kirjallisten tuotosten avulla (mm. kirjalliset oppimistehtävät ja viestintä).

Kartoituspäivämäärät

	Harjoittelee, tarvitsee vielä paljon tukea	Osaa melko hyvin, tarvitsee hieman tukea	Osaa sujuvasti
Osaa kertoa itsestään ja lähipiiristään muutamin lyhyin virkkein.			
Osaa kirjoittaa lyhyitä tekstejä tutuista aiheista (esim. viestin).			
Pystyy kirjoittamaan kokonaisen tekstin (esim. omia kokemuksia, tarinan, selostuksen, ohjeen).			
Osaa kirjoittaa useamman kappaleen pituisen tekstin, jakaa sisällön kappaleisiin ja käyttää muita tekstejä kirjoittamisen tukena ja apuna.			
Osaa kirjoittaa yhtenäisen, selkeän ja sidosteisen tekstin. Pystyy tekemään eron virallisen ja epävirallisen kielimuodon välillä tekstilajin ja tehtävänannon mukaan.			

Näin tuet oppilasta kehittymään kirjoittamisen taidoissa:

- Valmis sanasto tai fraasit tekstin tuottamisen apuna
- Tuki kirjoittamisprosessissa (kuvasarja, sanasto → peruslauseet → lihottaminen, tekstin osien sisältövinkit)
- Tekstilajin mallin havainnointi ja uudelleen kirjoittaminen tukisanojen avulla
- Tekstin tuottaminen oppilaan vahvalla kielellä ja kääntäminen suomeksi

Opettajan huomioita

(vahvuudet, kehittämiskohteet, kielitaidon sujuvuus, tarkkuus ja kompleksisuus)

TURUN KAUPUNKI
Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus
Perusopetus
PL 355, 20101TURKU
https://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/perusopetus

Tervetuloa käyttämään kielitaidon kehityksen seurantalomaketta!

Kielitaidon kehityksen seurantalomaketta käytetään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärää opiskelevan oppilaan kielitaidon kehittymisen seurantaan. *Erityisen hyvin se soveltuu kehittyvän alkeiskielitaidon ja kehittyvän peruskielitaidon tasoilla suomea osaavien esim. hiljattain valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden kielitaidon seuraamiseen.*

Seurantalomake on työkalu havaintojen kokoamiseen ja kielellisen tuentarpeen tunnistamiseen. Sen avulla oppilasta opettavat opettajat voivat tehdä yleisellä tasolla näkyväksi kielitaidon edistymisen tai sen puutteet *kielen eri osa-alueilla. Samalla he kiinnittävät huomiota oppilaan kielellisen tuen tarpeeseen sekä tunnistavat keinoja oppilaan tukemiseen ja kielitietoisen pedagogiikan hyödyntämiseen opetuksessa. Tietoa voi hyödyntää*

- *Apuvälineenä uuden oppilaan kielitaidon hahmottamisessa*
- *Apuvälineenä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneen oppilaan*
- *kielitaidon kehittymisen seuraamisessa ja tukemisessa*
- *Tiedon jakamisessa oppilaan kielitaidon tasosta, kielellisen tuen tarpeista ja keinoista häntä opettaville opettajille*
- *Keskustelussa huoltajan kanssa oppilaan kielitaidon kehittymisestä*
- *Yhteistyön välineenä oppilasta opettaville opettajille*

Kielitaitoa kannattaa havainnoida 2–4 kertaa vuodessa seurantalomakkeen avulla. *Seurantalomake täytetään opettajan havaintoihin perustuen, mielellään vähintään kahden opettajan yhteistyönä. On tärkeää, että havainnoinnin kohteena on kaikki kielitaidon osa- alueet sekä oppimistilanteet, joissa käytetään monipuolisesti erilaisia kielenkäyttötaitoja, kuten:*

- *Keskusteluharjoitus, ryhmätyö yms.*
- *Opetuspuheen kuuntelutehtävä*
- *Lukemistehtävä*
- *Kirjoitettava teksti*

Opettajat valitsevat lomakkeesta oppilaan sen hetkisiä suomen kielen taitoja kuvaavat lauseet eri kielitaidon osa-alueilta ja merkitsevät rastit *tai halutessaan jonkin laatua kuvaavan merkinnän ruutuun sekä päivämäärän. Seuraava havaintokerta tulisi olla aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua, jotta edistyminen saadaan näkyviin.*

Lomake on luotu Helsingin kaupungin mallin pohjalta.